

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija

Lir 17.000

Letna inozemstvo

» 25.000

Letna inozemstvo, USA dol.

30

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXXIII. - Štev. 43 (1676)

Gorica - četrtek, 29. oktobra 1981 - Trst

Posamezna številka Lir 400

Izjava jugoslovanske škofovske konference

V četrtek 8. oktobra so jugoslovanski škofje, ki so zborovali pri Mariji Bistrici, največji hrvaški božji poti, sklenili tridnevno letošnje jesensko zasedanje z enoglasno izjavo, namenjeno za tisk, v kateri pravijo:

1. Odločno vztrajamo pri izjavi, ki smo jo dali za javnost na letošnjem pomladanskem zasedanju škofovske konference Jugoslavije dne 30. aprila 1981. Poudarjamo, da se ne ukvarjamo s politiko, kadar opravljamo svoje škofovsko poslanstvo in v imenu evangelija branimo človeka, zlasti še njegovo pravico do neoviranega izpovedovanja vere in pravico »do izrekanja npravne sodbe, kadar to zahtevajo osnovne pravice človekove osebe ali zveličanja duše« (prim. Izjavo z dne 30. aprila 1981 in 2. vatikanski koncil, Cerkev v svetu 76).

2. Ob tej priložnosti z žalostjo ugotavljamo, da se mladim vernikom v osemletki, na srednjih in visokih izobraževalnih ustanovah prikazuje marksistični ateizem kot edini znanstveni svetovni nazor, kakor je razvidno tudi iz šolskih učbenikov. Na neznanstven način se razlaga nastanek vere, neobjektivno se prikazuje Kristusovo osebo in v večjem delu tudi zgodovino katoliške Cerkve. Takšno razlaganje mladim vernikom vsiljuje sklepanje, da sta vera in Cerkev dejanski zavori znanosti in slehernega napredka ter vzbuja v njih tesnobi občutek neugodja in manjvrednosti, ker verujejo in so včlanjeni v katoliško Cerkev.

3. Menimo, da je protiuustavno, protizakonito in nasprotno osnovnim človekovim pravicam, če lahko katerikoli novinar ali javni družbeni delavec brez objektivno utemeljenih razlogov in dokazov napada verske predstavnike in katere koli druge osebe ter jim pripisuje najtežje politične krivde in namene, medtem ko se ti ne morejo na enak način braniti v istih sredstvih javnega obveščanja. Resničoljubnost, pravičnost in objektivnost pri proučevanju dogodkov, oseb in same Cerkve so nujne predpostavke pristnega humanizma in pogoj za zgraditev človeških odnosov med ljudmi ter za mirno skupno življenje v svobodi.

4. Na koncu izjavljamo, da smo na temelju evangelija in cerkvenega nauka globoko prepričani, da je razpihovanje sovraštva škodljivo, medtem ko je edina konstruktivna pot do napredka naše družbene skupnosti dialog, ki temelji na resnici, medsebojnem spoštovanju in ljubezni.

Dostavek uredništva:

NAJVEČJA LAŽ — ZNANSTVENI ATEIZEM

Aleksander Solženicin trdi, da je laž največji greh komunizma. Med njegovimi lažmi pa je največja »znanstveni ateizem«. Namreč trditve, da ateizem, to je zanikanje Boga sloni na znanosti. To je največja laž.

V svetu človeških ved ločimo znanost in filozofijo. Znanost ima za predmet preučevanja naravo, njene sile, zakone, oblike, kakor jih človeški čut zaznava in človeški um spoznava. Pri tem se znanstvenik poslužuje raznih aparatov v laboratorijih in pa računov algebre in geometrije. Opažuje, računa, sklepa, potem preverja. Če poskus potrdi njegovo sklepanje, pomeni, da je pravilno sklepal; če poskus njegovega sklepanja ne potrdi, pomeni, da se je zmotil. Iskati mora naprej, da odkrije resnico. To je znanost in takšne so metode znanstvenega iskanja.

Nekaj drugega je pa filozofija. To je uvidel že Aristotel, ki ni bil najbolj neumen mož, če se še danes pri njem učimo. Ta grški filozof razpravlja najprej o »fiziki«, to je o svetu, o naravi, potem se loti »metafizike«, to je vprašanj, ki ne spadajo k naravi, temveč naravo presegajo, so »onstran« narave, kot se on izraža. Gre za vprašanja človeškega duha, ki nikakor niso in ne morejo biti predmet naših čutov, našega opazovanja, naših računov, temveč so le sklepanje našega uma, ki išče odgovora tudi tam, kjer ga znanost ne more dati, ker nima instrumentov za to. Med vprašanja »onstran« narave stavi Aristotel tudi vprašanje o Bogu. Kajti njemu

je Bog bitje, ki naravo presega, ki je »onstran« narave in njenih pojavov.

To Aristotelovo gledanje se je vsem poznejšim filozofom zdelo tako naravno, da stavijo vprašanje o Bogu med metafizična vprašanja ali pa imajo celo posebno poglavje filozofije, ki mu pravimo »theodiceja«. To se pravi mnenje filozofov o Bogu. Nimamo pa nikjer v nobenem znanstvenem priročniku poglavja o Bogu.

Ne najdeš ga ne v medicinskih knjigah ne v fizičnih, kemičnih, bioloških, astronomskih in sličnih učbenikih, preprosto zaradi tega ne, ker se vsak pošten znanstvenik zaveda, da to vprašanje ne spada v njegovo področje, dočim razmišlja o tem vsaka filozofija.

Mislino, da je sedaj jasno, da vprašanje o Bogu ne spada v področje znanosti, temveč v področje filozofije. Govoriti o »znanstvenem« ateizmu je zato nesmisel oziroma neumnost. Kajti znanost ni niti verna niti neverna. Znanost je znanost.

Pač pa so znanstveniki lahko verni ali neverni. Toda ne kot znanstveniki, marveč kot ljudje. Kot ljudje namreč, ki morejo iz narave, iz sveta brati, da ni sam od sebe, temveč da je priklican iz nebivanja v bivanje, da je ustvarjen. Morejo pa tudi to zanikati in tajiti, na kar je opozoril tudi apostol Pavel: »Kar se o Bogu more spoznati, jim je (ljudem) očitno, Bog jim je namreč razodel. Zakaj to, kar je v njem nevidno, se od stvarjenja sveta po delih spoznano (namreč v naravi sami) vidi, njegova večna moč in božanstvo, tako da so neopravičljivi (če Boga ne spoznajo).« (Rim 1, 20).

PROTEST JUGOSLOVANSKIH ŠKOFOV JE UPRAVIČEN

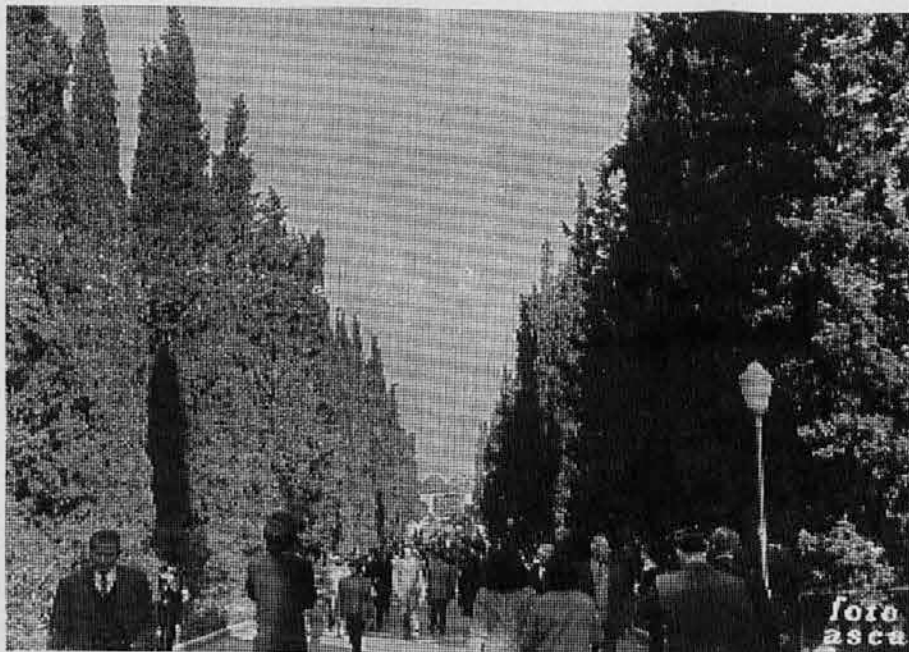
Zaradi tega, če kak režim, ki svoj ateizem, to je svoje osebno prepričanje drugim vsiljuje kot »znanstveno« resnico, je to nasilje in tiranija ter zloraba znanosti.

Jugoslovanski škofje so vsled tega upravičeno protestirali zoper početje z jugoslovansko mladino. Saj če bi molčali, bi si zaslužili očitek preroka Ezekijela: »Gorje pastirjem Izraelovim, ki pasejo sami sebi!«

Dolžni so braniti svojo čredo pred vsiljivimi kramarji »znanstvenega ateizma«, ker »znanstvenega ateizma« ni. Ateizem je le osebno prepričanje, osebni svetovni nazor.

Razpuščena tržaški pokrajinski in občinski svet

Z odlokom predsednika republike sta bila razpuščena tržaški pokrajinski in občinski svet. Posle izrednega komisarja na občini je prevzel dr. Vittorio Siclari, pokrajinsko upravo pa bo do novih volitev vodila tričlanska komisija, ki ji bo predsedoval dr. Domenico Mazzurco. Volitve za novo občinsko in pokrajinsko upravo naj bi bile enkrat v prihodnji spomladi.

Na dan Vseh svetnikov in vernih duš dan nas obisk grobov ne sme spomniti le na minljivost našega zemeljskega življenja, temveč in predvsem na onstransko blaženost, h kateri smo poklicani. K temu nas vabijo tudi ciprese na pokopališčih, ki se ozirajo proti nebu in nam govorijo: »Življenje se s smrtjo samo spremeni, ne pa uniči.«

Mir ljudem na zemlji...

Človek je od začetka sveta razumel, da mora priti za skupno sožitje med posamezniki do nekakega sporazuma. Vojno stanje primitivnega človeka, kasnejše plemenske borbe, nato prve vojne »civiliziranega« sveta starega in srednjega veka, pa še vse do naših dni, ta bliskovit zgodovinski prerež daje vsakomur razumeti, da je že naravno hrepenenje človeka in organizirane skupnosti — mir. Kljub tej priložnosti želji pa smo priča nenehnim bojem in vojniam, ki uničujejo posameznike in narode. Kako je vse to pravzaprav v skladu s samo človeško naravo?

Različni misleci so skušali na ta zapletena vprašanja odgovoriti. Znana je npr. oznaka, ki jo je dal o tem vojnem stanju človeka angleški filozof Hobbes, ko je zapisal, da je človek človeku volk. Prav zato pa da je človek skozi nadaljnje stopnje spoznavanja in izkustev prišel do zaključka, da je treba najti nekako obliko civilnega sožitja. Je pa to že mir? Težko je dati zadovoljiv odgovor.

Verstva in filozofije vseh časov so skušale odgovarjati na to osnovno vprašanje. Morda je prav v krščanski poslanici miru, ki se končuje z besedami »...mir ljudem na zemlji« eden najlepših mirovnihih aplov vseh časov, ki ga tudi sodobni pacifisti ne morejo najti primernejšega!

Tudi filozofi novejših časov so skušali delati v tej smeri. Pred dobrimi dvesto leti je Kant pisal predloge za vzpostavitev trajnega miru, pred kakim desetletjem pa je angleški mislec Rusel pri svojih devetdesetih letih korakal skupno z mladimi v mirovnihih sprevodih po Londonu. Pa tudi to so v praksi na žalost le utopične pobude, čeprav polne plemenitosti in dobre volje.

Kako danes? Kdor le nekoliko opazuje svetovna dogajanja in politične premike, da je vprašanje miru danes vedno bolj zapleteno in kompleksno. Velešile se oborožujejo, tekma za nadmoč je nenehna, ni videti konstruktivnega izhoda iz slepe ulice.

KAJ ZAHTEVAJO PACIFISTI

Prav zadnje dni je bilo po evropskih prestolnicah veliko bučnih manifestacij z mirnimi pozivi vladam, naj prenehajo z oboroževalno tekmo. Zlasti so manifestantje zahtevali razorožitvene pobude velesil, v teoriji umik sovjetskih raket SS 20, naperjenih proti zahodni Evropi, ter v praksi zahtevo, da ZDA ne gradijo nevtronske bombe ter ne vzpostavijo svojih raket Cruise in Pershing vzdolž obrambnega pasu. Rim, Pariz, Bruselj, London so se spremenili v prave pohodne baze tisočev in tisočev pacifistov, ki so dvigali svoja gesla proti oborožitveni tekmi.

Poglejmo samo, kako je bilo v Rimu. V glavno mesto Italije je prišlo na stotine

posebnih avtobusov in vlakov. Množica se je zbrala na osrednjem trgu Esedra in od tu se je vila demonstracija po mestnih ulicah. Kdo so bili organizatorji? Predvsem skrajno levičarske stranke, PCI, DP in PDUP, pa razne skupine oporečnikov, od feministk do homoseksualcev, nato seveda še radikalc, ki so vedno prvi, ko gre za nasprotovanja vseh vrst in oblik. Ze samo to dejstvo hitro pokaže na pravo barvo »pacifistične« manifestacije, ki je seveda našla svoj glavni element v nasprotovanju oboroževanja Združenih držav Amerike, gradnji njene nevtronske bombe, v zavrnitvi nekaterih izjav predsednika Reagana o možnosti omejene jedrske vojne v Evropi itd.

Skoraj neopazno pa je šel »protest« proti sovjetski oborožitvi. Pred sovjetskim veleposlaništvom samo kratek postanek, kak bleb namig na samoodločbo narodov, kak izoliran klic za Poljsko in Afganistan, pa nič več! Velika množica je imela pač opravka z drugo velesilo, z ameriškim imperializmom, z medklici proti »cow boyu« Reaganu. V sprevodu so nosili recimo velike primere ameriških raket, pred njimi pa so hodili ljudje z lobanjsko masko... Smrt ima torej eno samo barvo!

Podobno je bilo po drugih vlemestih Evrope. Povsod je ta pacifistična akcija zavzela izrazito protiameriški značaj, kot da bi danes ZDA bistveno ogrožale svetovni mir. Zanimivo, da je pacifistični val imel že prejšnji mesec v Italiji nekako generalno vajo, ko so opravili znani pohod miru Perugia-Assisi. Temu je poslal zelo zavzeto poslanico sam sovjetski voditelj Brežnjev in seveda prikazal veliko nevarnost oboroževalne akcije Reaganove vlade. Verjetno pa se ni spomnil na znano evangeljsko prisposodo o brunu in očesu...

ZA MIR — TODA V PRAVICI IN SVOBODI

Vlade zahodne Evrope so v glavnem do teh pobud zavzele negativno stališče. In to ne zaradi tega, ker bi morda bile proti miru, ampak zato, ker so razumele izrazito demagoški in enostranski značaj teh podvigov. Zanimivo, da se tako italijanski kot francoski socialisti (slednji celo v vladi s komunisti!) odločno distancirali od njih. Zelo pameten je bil tudi predlog ro-

munskega komunističnega državnega voditelja Ceausesca, ki si je upal zahtevati od Sovjetov, da umaknejo svoje rakete SS 20, da bi potem tudi zahodne države ne namestile ameriških kot protiukrep. Znamenje, da so včasih voditelji iz držav »realnega socializma« bolj modri kot evrokomunisti in njih podrepaniki...

Sama gesla, ki so padala na teh manifestacijah, kažejo nedvomno na njihov demagoški značaj. Padala so npr. gesla »raje rdeči kakor mrtvi« (kako bi ne spomnili na nekdanje čase, ko so se slišala demagoška gesla vseh vrst v jugoslovanskem prostoru, od »Bolje rat nego pakt« vse do »Život damo Trsta ne damo...« kaj pa je potem od tega ostalo, vsakdo ve!).

Zato pa od take demagoške teatralnosti gotovo ne bo odvisel mir v Evropi in v svetu. Zanj je treba odgovorno delati. Če se danes ozremo na svetovno pozornico, bomo brez težave ugotovili, kdo je tisti, ki povzroča destabilizacijo in ogroža svetovni mir. To nikakor ne pomeni, da opravljamo eno velesilo proti drugi. Vsaka ima lahko svoje napake in je zato potrebna kritike, toda katera izmed dveh je danes realni ali vsaj možnostni nasprotnik miru? Katera velesila pridiga teorijo o omejeni suverenosti narodov in držav, ki jih nadzira? Katera ima danes svoje čete v nekdanj suverenih državah, kjer s silo tepta pravice drugih? Katera je tista velesila, ki iz dneva v dan grozi svojemu zahodnemu sosedu in mu ponuja »bratsko pomoč« (beri. vojaško intervencijo) za zaščito osnovnih pravic delovnega ljudstva? Katera velesila podpira danes fanatične in neodgovorne državne voditelje recimo kje v Sredozemlju, da s svojimi tragično grotesknimi iniciativami in terorističnimi akcijami kalijo sožitje v tem delu sveta? In končno: katera izmed velesil je sama svojim lastnim narodom kratki osnovne človečanske pravice in s tem ruši notranji mir? Odgovor je pač na dlani...

Na vse to je včasih koristno pomisliti. Tudi ob bučnih manifestacijah pacifistov, ki včasih iz idealizma, še večkrat pa iz miselne otopelosti ali idejne toposti nasedajo vabam onih političnih sil in gibanj, ki jim je le za dosego lastnih trenutnih ciljev. Oni so pri tem le — koristna budala! Spectator

Pismo koroških Slovencev Evropskemu svetu

Ob odobritvi Listine o pravicah jezikovnih manjšin, ki jo je nedavno sprejel evropski parlament, sta osrednji organizaciji koroških Slovencev NSSK in ZSO naslovili tako na generalnega tajnika Evropske ga sveta Kasereka kot na evropski parlament pismo, v katerem izražata veselje in zadoščenje nad sprejeto listino, obenem pa z obžalovanjem ugotavljata, da tako imenovani zakon o narodnih manjšinah iz leta 1976, s čimer naj bi bil izpolnjen 7. člen državne pogodbe, ki zagotavlja manjšinsko zaščito Slovincem in Hrvatom v Avstriji, še vedno ni izpolnjen.

Nasprotno, prav ta zakon okrnjuje vse tiste pravice, ki jih zagotavlja omenjeni 7. člen. Tako je pripadnikom slovenske manjšine na dveh tretjinah slovenskega naselitenega območja onemogočena uporaba slovenskega jezika po uradih in sodiščih, samo za eno šestino tega območja je predvideno imenovanje krajev tudi v jeziku manjšine, poleg tega pa je slovenska manjšina glede na manjšinske pravice razdeljena na osem različnih kategorij, kar samo pospešuje nadaljnjo asimilacijo slovenske narodnostne skupnosti.

Za koroške Slovence je zato nerazumljivo, da je v pojasnilu k osnutku Listine o pravicah manjšin ter o regionalnih jezikih in kulturah omenjeno, da je položaj Slovencev in Hrvatov v Avstriji zaščiten z državno pogodbo in da ga tako imenovani zakon o narodnih manjšinah menda še iz-

boljšuje, kar je čisto navadno varanje javnosti in prevračanje dejstev.

Pomembna gospodarska konferenca

Dva dni, 22. in 23. oktobra, je trajala konferenca 22 državnih poglavarjev in predsednikov vlad, ki so se zbrali na posvetovanje, kako uvesti nov svetovni gospodarski red, ki bi zadovoljil tako industrijsko razvite države Severa kot države nerazvitega Juga.

Konferenca je bila v mehiškem turističnem kraju Cancún ob Karibskem morju. Interese »kluba bogatih« je zastopalo osem držav: ZDA, Vel. Britanija, ZR Nemčija, Francija, Švedska, Avstrija, Kanada in Japonska. Niso pa organizatorji pogajali Italije, zaradi česar je predsednik Pertini protestiral pri gostitelju konference mehiškem predsedniku Lopez Portillu. Dežele v razvoju so predstavljali voditelji 14 držav. Med njimi so bile Indija, Kitajska, Saudska Arabija, Mehika, pa tudi Jugoslavija.

Sklepno poročilo priporoča, naj bi se v okviru OZN pričela celovita pogajanja o vprašanju nerazvitosti in se s skupnimi močmi poiskala pot iz sedanjega položaja. Udeleženci so tudi enodušno obsodili odsotnost Sovjetske zveze, ki je udeležbo odklonila z izgovorom, da so za nerazvitost krive bivše kolonialne države in zahodni imperializem.

Odprtje Goršetove razstave

V goriškem Avditoriju je bila v torek 27. septembra zvečer odprta razstava kiparja Franceta Goršeta. Slovensnost je priklicala v prostore Avditorija zelo veliko število ljubiteljev umetnosti. Prišli so Gorčani, a bili so zastopani tudi Tržačani in lepo število izza meje. Videli smo tudi številne zastopnike krajevnih oblasti: med njimi so bili goriški kvestor, župan dr. A. Scarano, podžupan Del Ben, odborniki Obizzi, Ciuffarin, Jaconig, Paulin, pokrajinski odbornika Marija Ferletič, deželni svetovalec dr. Stoka, števerjanski župan St. Klanjšček. Velika odsotnica je pa bila italijanska »stampa«, to je zastopniki italijanskih dnevnikov. Nekateri niti niso niti hoteli objaviti poslanega članka o odprtju razstave.

Posebnost je odprtju dala prisotnost Fr. Goršeta samega, ki je kljub svojim 84 letom prišel s Koroške v Gorico.

Razstavo je odprl in pozdravil goste predsednik ZSKP, ki je razstavo organiziral, dr. K. Humar. Za njim je spregovoril občinski odbornik za kulturo Obizzi. Prof. Verena Koršič je nato v slovenščini orisala človeški lik kiparja Goršeta in predstavila njegovo umetnost. Njena izvajanja je nato prebral v italijanski prof. Joško Vetrh. Dr. Stoka je prinesel pozdrave deželnega odbornika za kulturo Barnabe, Marija Ferletič pa svoje in odsotnega predsednika province prof.

Cumpete. Na koncu je nekaj priložnostnih besedi povedal tudi župan dr. Scarano, ki je Goršetovo razstavo povezal z drugo, ki je bila odprta le malo prej, in sicer z razstavo dokumentov oglejskega koncila leta 381. Isti navdih globoke religioznosti veže one stare priče oglejske Cerkve in umetnine Fr. Goršeta, je dejal župan Scarano.

Govorom in pozdravom je sledil ogled razstave: Na njej so razstavljeni predmeti, ki jih imajo v lasti razne družine na Tržaškem in Goriškem ter nekatere ustanove. Gre za umetnine, nastale od prvega Goršetovega bivanja na Primorskem leta 1928 do zadnjega časa. Iz razstave je zato videti, kako veliko Goršetovih del krasi naše domove, ki pa so širši javnosti prikrite. »Da bi se s temi umetninami seznanila tudi širša publika, je namen te razstave,« je dejala V. Koršič.

Mislimo, da je v tem pogledu razstava uspela, še bolj bo pa uspela, če si jo bodo ljudje zares v velikem številu ogledali kot to zasluži. Saj je nekdo rekel: »Na tej razstavi res ni treba vpraševati, kaj je hotel umetnik ustvariti.«

Razstavo samo dopolnjuje izčrpen katalog Goršetovih del na Primorskem. Katalog je uredila Verena Koršič, ki je obenem orisala Goršeta in njegovo umetnost.

Delovanje slovenskega pastoralnega središča v Trstu

Po poletnem premoru se je 8. oktobra sestal odbor slovenskega pastoralnega središča v Trstu, da bi si začetel smernice bodočega delovanja.

Kakor je našim bralcem znano, je Pastoralno središče začelo delovati s 1. julijem letos v začasnem prostoru Marijinega doma v ul. Risorta 3. Urad je odprt vsak dan med 18. in 19. uro razen sobote.

Gospod Gerdol, ki vodi središče, je poudaril tri temeljne stebre, na katerih naj bi središče delovalo: molitev, skupna ljubezen, načrtan program. Glede prvih dveh točk je bilo nekaj narejenega, saj smo vsi člani združeni v molitvi in vlada med nami lepo vzdušje z namenom, da bi s skupnimi močmi kaj lepega naredili za vse Slovence v Trstu. Manjka pa še resen program, katerega naj bi se držali in ga skušali po svojih močeh izvesti.

V preteklem letu je v Pastoralnem središču delovala katehetska skupina, ki jo je vodila S. Gabrijele. Pripravila je večjo skupino otrok na prvo sv. obhajilo in sv. birmo.

Gospod Vončina se je poleg verske skupine lotil težkega in nevhvaležnega dela, zbiranja naslovov predvsem tistih slovenskih družin, ki živijo v predelih našega mesta, kjer ni slovenske službe božje.

Oglejmo si sedaj nekaj bistvenih točk načrtnega programa:

1. S. Gabrijele ima lansko versko skupino, za katero vlada tudi letos precejšnje zanimanje, torej bo z njo nadaljevala. Ustanovili naj bi še eno skupino, ki naj bi jo prevzela ena katehetinja. Iz teh verskih skupin naj bi spoznali, če ima kdo veselje do duhovniškega poklica.
2. Ker je g. Vončina sedaj obremenjen z dvema župnijama in sicer v Mačkoljah in v Boljuncu, ne bo mogel veliko sodelovati s središčem. Kljub temu bo dokončal s sestavo seznama vseh Slovencev, ki spadajo v območje Pastoralnega središča.
3. Od časa do časa naj bi imeli skupno pobožnost za vse Slovence v mestu. Ena taka priložnost naj bi bila na Hvaležnico, ki je na drugo nedeljo v novembru. V okoliških župnijah je že prišla v navado. Prosili naj bi g. nadškofa, da bi vsi Slovenci v mestu imeli skupno sv. mašo pri

Sv. Justu v nedeljo 8. novembra ob 16. uri, kjer bi obhajali Hvaležnico.

4. Usmiljena sestra Dominika naj bi bila polnomočno zaposlena v središču trikrat tedensko popoldne in sicer v ponedeljek, sredo in petek.
5. V najkrajšem času naj bi se ustanovil odsek Slovenske Vincencijeve konference, ki naj bi skrbel za reveže v območju Pastoralnega središča, Sv. Jakoba in okoliških krajev, kamor ne segajo drugi odseki. Nekaj oseb se je za sodelovanje že priglasilo. Ker pa je beda (zlasti duhovna) velika, upamo na sodelovanje čim večjega števila članov.
6. Tečaj za zaročence naj ne bi bil samo na Opčinah, ampak istočasno tudi v Trstu. Tega naj bi po možnosti vodil g. Gašper Rudolf, ki se je posvetil družinski pastoralni.
7. Ob božiču naj bi se tiskal koledarček z voščili, ki naj bi vseboval naslove in urnike vseh slovenskih maš v župnijah.

Ob koncu naj zaključim še s toplim vabilom vsem, ki jim je pri srcu blagor naših ljudi in ki zmorejo nekaj storiti, naj se zglasijo v Slovenskem pastoralnem središču za sodelovanje.

Lojzka Sosič

S TRŽAŠKEGA

SSk o kraških rezervatih

V preteklih dneh se je sestala komisija za pravna in urbanistična vprašanja pri Slovenski skupnosti in razpravljala o zadnjem osnutku deželnega odbora Furlanije-Juljske Benečije o kraških rezervatih, ki jih ustanavlja dobro znani zakon Belci.

Po temeljiti in razčlenjeni razpravi o celotni zadevi problematiki, ki zaobjema vprašanje zaščite Krasa, kraškega človeka in s tem našo narodnostno skupnost, je komisija ugotovila, da tudi ta zadnji osnutek ne ustreza koristim in pričakovanjem naših ljudi, saj jim praktično razlasti njihova zemljišča in ne nudi nobenih jamstev, da bodo domačini imeli odločilno besedo.

Zato je komisija sklenila, da bo celotno vprašanje globalno preučila v luči urbanističnih instrumentov in z vidika koristi direktno prizadetih ljudi in sestavila svoje predloge.

Nabrežina

Neenadna smrt je zopet posegla med nabrežinske vaščane. Kakor je leta 1973 nepričakovano umrla zaradi prometne nesreče Slavica Škrk, tako je nenadoma umrl zaradi srčne kapi njen mož Josip Markuža. Bil je star 73 let. Gotovo je to nova preizkušnja za hčerko Slavico in sina duhovnika Jožkota, ki je župnik v Mavhlnjah. Ob spremstvu duhovnikov je izrekel sožalje škofov vikar msgr. Oskar Simčič, cerkveni zbor pa je občuteno prepeval med pogrebno mašo, ki je bila 20. oktobra. Pokojniku želimo večni mir in pokoj ter božje usmiljenje. Sorodnikom naše iskreno sožalje.

Veliko čestitk in voščil ob 70-letnici rojstva je prejela Ivanka Zakelj vd. Rudež, ko je obhajala družinsko slavo z vsemi šestimi otroki in z njihovimi družinami. Kljub rahlemu zdravju je živahna in skrbna gospodinja ter redna bralka Katoliškega glasa in Mohorjevih knjig. Bog jo živi še mnogo let!

Za slovenskega človeka zelo umestna vprašanja

V slovenskem tržaškem dnevniku smo lahko brali 23. oktobra sledeče: »Včeraj (22. okt.) smo zabeležili vest, da je upravni svet družbe Anas odobril težko pričakovani različici (varianti) k načrtom za iz-

Misijska prireditev v Gorici

Misijsko molitveno vzdušje prejšnje nedelje so v Gorici podaljšali mladi gostje iz Stranj pri Kamniku. V nedeljo 25. oktobra so mnogi starejši vstopali v cerkev na Travniku z izrazom nezaupanja: »Kaj neki bo s tem trobentanjem in brenkanjem pri ritmični maši?« Nekoliko drugače pa so vstopali mlajši: »To bo nekaj za nas!« so modrovali. Pa niso bili razočarani ne eni in ne drugi. S svojimi skladnimi gibi, pesmijo in branjem so mladi Gorenjci navdušili polno cerkev.

Ob veličastnem vstopu mladih v sprevodu skozi cerkev nas je kaplan Marjan opozoril na to, da mladi iz Slovenije niso prišli nastopati pri maši, pač pa nas vzpodbuditi k molitvi in srečanju z Bogom: »Priprni so si ta križ na čelo, usta in srce, da našo pamet, misli posveti in ustnice nam uravna k molitvi. Da križ na sredi naše bo vasi ostal med nami za vse dni!« smo zaslišali takoj za tem.

Razumeli smo, da pri ritmični maši gre predvsem za to, da se gibi, petje, vzkliki in zborovsko recitiranje vskladi z bogatim bogoslužnim besedilom in mu dajo še večji poudarek.

Med vso mašo je gostom to tudi uspelo. Razumeli smo tudi to, da se da moliti na različne načine, tudi s celotnim telesom in ne samo z ustnicami.

Po maši smo imeli z gosti prijateljsko srečanje v Katoliškem domu. Zoga in pesem sta najboljša pripomočka za zblíževanje. Medtem so nekateri pripravljali skavtsko kosilo za vse prisotne, drugi pa so opravili še zadnje priprave za popoldanski spored.

Ze pred 16. uro je bila velika dvorana Katoliškega doma polna. Skavti so nas pričakali s srečkami in skupaj z neutrudnimi družbenimi že začeli deliti bogate dobrote (skoraj 1.000 jih je bilo!).

Mladi iz Stranj so nas zopet presenetili s svojim dobro pripravljenim programom. Skozi pesem, recital in dramski prizor so nam najprej prikazali potek človekovega odrešenja od stvarjenja, greha, božiča, trpljenja, vstajenja, Marijinega in Jezusovega sporočila pa vse do misijonskega poslanstva slehernega kristjana.

Duhovni del programa je zaključila naša glasbena skupina Nova misel. »Kristus potrebuje naše roke... usta...« so v nas vzbujali misijonsko zavest.

Med pavzo so bile razprodane še zadnje srečke in mize z dobroti so bile že prazne. Zabavni del programa sta zelo izvirno najavila humorista Tine in Tone. Do solz smo se nasmejali njunim vragolijam in šalam. Ansambel »Krti«, ki veliko nastopa med našimi zdomci je spremljal vse glasbene točke.

Dr. Humar se je vsem gostom (z župnikom Francem Gačnikom in njegovim kaplanom na čelu), Novi misli, skavtom, Marijinim družbenicam in vsem prisotnim pristrčno zahvalil za lepo pripravljeni popoldan ter prispevek v korist misijonov.

Misijsko akcijo smo nadaljevali še v ponedeljek in torek z nabiranjem papirja, kartona in čunj v Gorici in na Plešivem.

V slovenski goriški župniji smo se dogovorili, da bomo to akcijo nadaljevali skozi

vse leto. Enkrat na teden ali v štirinajstih dneh bi pobirali predvsem po trgovinah. Kdor je pripravljen na kakršenkoli način sodelovati, naj nam sporoči pri Sv. Ivanu ali v Alojzijevešču.

Opozarjamo, da lahko vedno tudi sami pustite ta material pred vrati na parkirišču slovenskih šol (nekdanje malo semenišče) v ulici Alviano. Mi ga bomo sproti spravljali v tamkajšnje skladišče. Zavedajmo se, da vsi skupaj lahko veliko naredimo za misijone — tudi na tak način.

M. N.

MLADIKA št. 7-8

Ta številka je izšla v času po študijskih dneh »Draga '81«, zato so prve strani posvečene prav tej izredno pomembni svobodni slovenski tribuni, ki se vsako leto v začetku septembra odvijata na Opčinah. Objavljen je odgovor udeležencev na anke-to in osebno obarvano pričevanje Vinka Beličiča pod naslovom »Dan po Dragi '81«.

Uvodnik je posvečen novi okrožnici Janca Pavla II. Leposlovje je zastopano po treh pesmih Vladimirja Kosa in eni Marije Rus ter z novelo Tončke Curk »Prof. Toussaint Hočevar iz ZDA odgovarja na nekaj zastavljenih mu vprašanj glede manjšinske problematike. Prof. Martin Jevnikar se v toplem pisanem članku spominja umrlega dr. Ferdinanda Kolednika. Isti oceni tudi zadnjo knjigo Vinka Beličiča »Leto borove grizlice«. Marjan Perotto zaključuje v tej številki bibliografijo slovenskega tiska v Italiji 1980.

Dve pisni bralcev opozarjata na našo premajhno zavednost, da se s svojim jezikom umikamo tudi tam, kjer bi ne bilo treba in smo zaradi njega kot v zadregi ter o seminarju za slovenske profesorje, na katerem predavatelj govore nekaterim preostalom. Ostale strani so napolnjene z zaglavji »Pod črto«, »Anteno« in »Staro in novo o človeku«. Dnevnik duhovnika Antona Kufola zajema čas od 6. januarja do 29. julija 1942. V prilogi se nadaljuje objavljane priimkov.

Tudi ta številka priča o zavzetosti urednikov, ki se trudijo, da bi revija izhajala še naprej in duhovno obogatila naš zmaterializirani čas, ki se mu žal tudi zamejski Slovenci vse preveč udinjamo. - ak

Deklica z zlatimi kodri

Pred kratkim se je na italijanski televiziji zaključila serija filmov deklice Shirley Temple. Čeprav nismo oboževalci televizije, nas je ta ljubka deklica skozi sedem ponedeljkov osvojila. Shirley Temple je bila prva, ki je v filmu »Heidi« predstavljala deklico istoimenske mladinske povesti.

Kadar začnejo deževati na poštni urad Wooside v okolici San Franciscu pisma za gospe Black (Shirley Temple), je to znamenje, da se na enem ali drugem koncu sveta predvaja njen film izpred 40 let. Za grmade pisem tedaj ne zadostuje več obi-

Zanimivo priznanje komunističnega lista

Uradni list sovjetske komunistične partije »Pravda« je prinesla zanimivo priznanje, da protiverska propaganda ni uspela. Piše: Zmotno je misliti, da bodo verska prepričanja zamrla sama od sebe pod vplivom socialističnega načina življenja in pa znanstveno tehničnega napredka, brez načrtnega protiverskega delovanja. List naglašajo trdovitost verskih prepričanj in nezadovoljivo protiversko delovanje v raznih pokrajinah. Torej 65 let protiverske propagande ni uspelo zatreti vernosti ruskega ljudstva.

(Iz revije TV priredila F. V.)

Zborovanje na Ravenci v Reziji

V nedeljo 18. oktobra je bilo na Ravenci v Reziji zborovanje na tematiko »Krajevne liste«. Zborovanja so se udeležili in imeli govore naslednji predstavniki strank in organizacij: predsednik kulturnega društva »Studenci« Riccardo Ruttar, Ferruccio Clavara, Pino Blasetig, občinski svetovalec v St. Petru ob Nadiži, Antonio Barbarino, župan v Reziji, Giordano Micche-lizza, občinski svetovalec v Tipani, Fabio Bonini, župan v Grmeku.

Vsi govorniki so se v bistvu strinjali glede potrebe krajevnih list, ki morajo postati alternativa v krajevnem merilu vseh državnim strankam, ki so se doslej premalo zanimale za Slovensko Benečijo, Rezijo in Kanalsko dolino. Zborovanja se je udeležil tudi deželni svetovalec Slovenske skupnosti Drago Stoka, ki je govoril o važnosti samostojnega nastopanja.

Večer se je zaključil s kulturnim progra-

mom, na katerem so sodelovale sledeče skupine: Gruppo folcloristico Resiano, pevski zbor »Pod lipo« in folklorna skupina »Lepi Vrh«.

Katoličan mora svoji veri ostati zvest

Skof v severnem Kamerunu msgr. Tumi di Yagoua v posebnem pastirskem pismu svari svoje vernike pred odpadom od vere. Državna ustava trdi, da so vse vere enake in da vsak državljan svobodno izpoveduje svoje versko prepričanje. V severnem delu države pa prevladujejo muslimani in ti izvajajo moralni pritisk na katoličane, da ne morejo biti pravi državljani, če niso muslimani. Skof svoje vernike zato opominja, naj se ne dajo zapeljati krivim prerokom. Katoličani ljubijo svojo domovino prav tako kot muslimani.

Odprtje Frančiškovega leta

Kot oznanjajo lepaki po naših cerkvah, je od 4. oktobra 1981 do 4. oktobra 1982 Frančiškovo leto, ki se obhaaja ob 800-letnici rojstva sv. Frančiška Asiškega. V Assisiju so to leto že slovesno odprli za vso Cerkev na sam praznik sv. Frančiška. V naši škofiji pa ga bomo odprli v nedeljo 8. novembra v cerkvi Srca Jezusovega popoldne ob 15.30 s posebnim molitvenim bogoslužjem, ki ga bo vodil g. nadškof Cocolin. Zbrali se bodo v tej cerkvi vsi častilci asiškega ubožca in prosili, naj posreduje pri Bogu tudi za našo deželo, da bi jo obvaroval vsega hudega in da bi Frančiškov zgled utrdil tudi našo vero in ljubezen do Boga.

Srebrni jubilej slovenskega redovnika

Na misijonsko nedeljo 18. oktobra je obhajal v svoji rojstni vasi Orehek nad Cerknem 25-letnico svoje nove maše kapucin p. Bruno Abram, ki je že več let v Gorici in poučuje krščanski nauk v osnovni šoli na Vrhu sv. Mihaela ter pomaga p. Alfonzu Valiču pri spovedovanju v kapucinski cerkvi. Ob njem sta bila ob tej slovesnosti g. Ciril Bajt, župnijski upravitelj v Bukovem, ki upravlja tudi župnijo Orehek, in g. Alfonz Močnik, župnik v Predloki pri Kopru, sorojak p. Bruna. Ta srebrni jubilej je bil edinstveno naključje, saj je g. Bajt obhajal desetletnico in g. Močnik 15-letnico nove maše. Nikoli več v življenju se tem trem duhovnikom ne bo kaj podobnega primerilo.

P. Brunu voščimo za njegov jubilej obilo zdravja in božjega blagoslova, da bi bil še dolgo let med nami.

Prvi v vrsti nedeljskih koncertov v Avditoriju

V nedeljo 18. oktobra je v goriškem avditoriju spet začela sezona nedeljskih matinej v prireditvi glasbenega društva »Lipizer« z duom Walter Ramas - viola in Klaus Pawassar - klavir. Program je v kratkih stavkih, a točno in jedrnatno predstavila prof. Gigliola Maturu. Obsegal je Sonato v a duru Vitalija, avtorja iz druge polovice 17. stoletja, Sonato v a duru Franza Schuberta (1797-1828) in Brahmsovo sonato v ef molu iz srede 19. stoletja. Izvajalca sta z interpretacijo tako širokega časovnega glasbenega obdobja imela možnost, da sta nam pokazala svojo izvajalno spretnost v raznih stilnih obdobjih, karakternost zelo različnih. Zaključku glasbene matineje je sledilo odprtje slikarske razstave Karole Ramas. Slikarka se je predstavila občinstvu, vedno v prostorih avditorija, z vrsto slik, ki so impresije iz toskanske in istrske pokrajine. Prijetno so učinkovale s svojim realizmom, preprostostjo in umirjeno igro luči in barv. - E. L.

Sovodnje
Seja krajevne sekcije SSK. Udeležili so se člani sekcije skupno s svetovalci, izvoljenimi v sovodenjski občinski svet. Razpravljali pa so tako o problemih, ki zadevajo krajevno občinsko upravo kot o zadevah, ki se tičejo organizacije same.

Med drugim se je govorilo o šolskem poslopu v Gabrjah. Člani sekcije skupno s svetovalci odobravajo rešitev, ki je bila nakazana na vaškem posvetu v Gabrjah. (Ti posveti so se vršili pod okriljem občinske uprave po vseh vaseh na sovodenjskem območju.) Tedaj je bilo rečeno, naj se poslopije in pripadajoče zemljišče prodaja kakemu domačinu, kar pa ni tako preprosto, ker sta obe nepremičnini javna

imovina in se lahko zgodi, da bi prišli v last nedomačinom, če bi domačin ne zmoget nuditi zahtevane vsote. Člani sekcije so zato naročili svojim svetovalcem, naj zadevo vključijo v dnevni red bodoče občinske seje.

Svetovalci so s svoje strani poročali o zadevah, ki so bile na sporedu na zadnjih občinskih sejah, zlasti še o posojilih, ki zadevajo občinsko telovadnico, razširitev ceste Rubije-Vrh ter šolski avtobus. Člani sekcije so izrazili svojo zaskrbljenost zaradi molka, v katerega so se zavila pristojna mesta v Rimu, čeprav so bile prošnje za posojila že dvakrat odposlane. Morda botruje molku navodilo državnih organov, naj se čim bolj omejijo prispevki oz. posojila javnim ustanovam.

Nadalje je bilo govora o bližnjem občnem zboru sekcije. Ta bi moral biti že pred meseci. Tajnik sekcije Benjamin Černic, ki je sejo vodil, je navedel vzroke za to odložitve in jih tudi pojasnil. Sklenjeno je bilo, naj se sekcija pred občnim zborom še enkrat sestane.

V zvezi s 1. novembrom, ko se spominjamo svojih umrlih, med njimi tistih, ki so dali življenje za boljši jutri, je bilo sprejeto, da bo tudi letos sekcija položila svoj venec pred enega od spomenikov padlim, ki so v območju sovodenjske občine.

Na koncu seje je bilo govora še o prazniku sekcije, ki je bil že lani organiziran ter je združen z razvedrilom za člane in somišljenike stranke. Lani je bilo sklenjeno, naj bo ta praznik v bodoče vsako leto v prvi polovici novembra. Lani je uspešno potekel v gostilni pri Sirkovih na Plešivem v Krminu, letos pa naj bi se vršil v domači občini ali v njeni bližini.

Števerjan

Občinska seja. Števerjanski občinski svet se je sestel 20. oktobra. Najprej je župan poročal sledeče: 5. decembra bo odprtje in blagoslovitev nove šole s celodnevni poukom in sicer ob 16. uri. K otvoritveni slovesnosti je povabil vse kulturne skupine naše občine ter šolske otroke, da bo tako praznik še bolj občuten, saj je nova šola resnično lep uspeh dolgoletnih prizadevanj naše občinske uprave. Odprtju bodo prisostvovali zastopniki državnih, deželnih, šolskih in cerkvenih oblasti, saj je šola ena najlepših v naši deželi.

Po odobritvi sklepov ožjega odbora, ki so bili vsi v glavnem upravnega značaja, je svet odobril II. del načrta za zgraditev novega občinskega vodovoda. Naslednja točka je bila poveritev naloge podjetju Idraulica iz Verone za zgraditvo vodovoda v namakalne namene. Trgovinska zbornica iz Gorice je namreč dodelila 30 milijonov lir za študijo o zgraditvi vodovoda, ki bi služil za namakanje in škropljenje vinogradov v naši občini. To je sicer dolgo ročen načrt, ki si ga je postavila občinska uprava in bi realizacija takega vodovoda stala okrog 5 milijard lir; dela bi financirala v glavnem goriška trgovinska zbornica. Svet je tudi to točko enoglasno odobril, ker se zaveda velike važnosti, ki bi jo tak vodovod imel zlasti ob suši.

Odbornik Terpin je nadalje poročal o sestanku, ki ga je imel s predsednikom goriške pokrajine prof. Cumpeto o možnosti, da bi pokrajina izdelala načrt in financirala cesto, ki veže jugoslovanska Brda z Gorico, in sicer prek Števerjana, Bukovja in Grojne za vsoto, ki jo ima pokrajina na razpolago po Osimskih sporazumih in sicer 500 milijonov lir. Tega sestanka se je udeležil tudi odbornik Komjanc; oba sta predsednika seznanila s problemi te ceste. Vztrajala sta, da pokrajina nikakor

nima pooblastila, da bi denar porabila za druge namene kot jih določa gospodarski del Osimskega dogovora.

Kot zadnjo točko dnevnega reda je svet odobril obračun za leto 1980.

Orgelski koncert v stolnici

V soboto 24. oktobra je bil v goriški stolnici koncert priznanega slovenskega organista prof. Huberta Berganta. Koncert je priredilo SKPD Mirko Filej v Gorici, ki že veliko let skrbi poleg ostalega kulturnega delovanja za solistične, pa tudi komorne koncerte. S tem glasbenim večerom je goriško društvo tudi odprlo svojo letošnjo sezono.

Hubert Bergant je sedaj izvajal goriškemu občinstvu izključno dela Johanna Sebastiana Bacha. Slovenskega orgelskega mojstra ni treba posebej predstavljati, saj je vsej naši glasbeni publiki že zelo znan. V zadnjem času je tudi veliko nastopal. Omenimo naj le njegov septemberski nastop za niz koncertov, ki ga je priredila deželna uprava, namreč Koncerti po cerkvah (I Concerti in chies), ki ga je skupno z Goriško komorno skupino imel v Gradežu. Pred dobrim tednom pa je z uspehom igral v stolnici v Bielli v Piemontu.

Za goriški koncert je prof. Bergant — kot že rečeno — pripravil vrsto skladb J.S. Bacha. Gre za pet orgelskih Partit, to je skladb, ki obsegajo temo (navadno koral) s številnimi variacijami. Moderni francoski skladatelj Gabriel Fauré je neke je zapisal: »Slabost, na kateri trpijo velika dela, je v pretiranem spoštovanju, ki jih obdaja.« Z drugo besedo povedano, ta ostajajo nekeje v ozadju, da jih malo izvajajo. In prav to bi morda veljalo za velike mojstrovine orgelske glasbe, ki so prav omenjene Bachove Partite. Vsaka izmed njih razvoda nekatere muzikalne prvine, ki jim je težko najti enakih. Od resnobnega protestantskega koral v preprosti harmonski obdelavi vse tja do elegantne in kar briljantne variacije v francoskem stilu. Od sakralnega himničnega poteka do mehke lirčne in melodične izpeljave.

Pri vsem tem igra veliko vlogo orgelska registracija. Težko je morda najti najprimernejše orgle, zlasti take, ki bi v celoti odgovarjale zahtevani interpretaciji. Vsekakor pa je znal H. Bergant zelo primerno in barvito podčrtati posamezne dele skladb in tako ustvariti zelo pestro in raznoliko podobo Bachovih Partit. Smotrna igra na dveh manualih, blesk orgelskega ripiena ali rezka igra jezičnikov, zlasti trobente, pa spet kombinacije osnovnih in mehkih registrov — vse to je dalo Bergantovi orgelski igri zaželeno obarvano obeležje.

Občinstvo je ob koncu izvajalca nagradilo z aplavzi. Udeležba je bila kar zadovoljiva.

BgsI

Poroka

V soboto 24. oktobra sta stopila na skupno življenjsko pot Stefano in Ivica. Ob tem trenutku se ju spominjajo in jima želijo vso srečo skavtinje iz Mačkolfj.

Sožalje

Verniki mavhinske župnije izražajo svojemu župniku dr. Jožetu Markuži ob smrti dragega očeta najiskrenejše sožalje.

KNJIŽNI DAR GORIŠKE MOHORJEVE DRUŽBE ZA LETO 1982

1. Koledar 1982
2. Andrej Kobal: Slovenec v službi F.B.I. in druge zgodbe ameriških Slovencev
3. Bruna Pertot: Dokler marelice zorijo
4. 7. snopič Primorskega slovenskega biografskega leksikona

Cena celotne zbirke 18.000 lir

Voščila

Dne 26. oktobra 1941 je bil škofov vikar dr. Lojze Skerl v Rimu posvečen v duhovnika. Prvo sveto daritev je prav tako opravil v Rimu in sicer 1. novembra. Ob 40-letnici duhovništva mu sobratje iskreno čestitamo. Z njim se zahvaljujemo Bogu za vse dobro, ki ga je napravil v duhovniški službi in prosimo Boga, naj ga ohrani še dolgo let in naj ga podpira pri delu za tržaško Cerkev.

Odbor Duhovske zveze v Trstu

★

Občni zbor ZCPZ v Trstu

V nedeljo 25. oktobra ob 17. uri je bil v Trstu v ul. Donizetti 3 občni zbor Zveze cerkvenih pevskih zborov. Udeležilo se ga je nekaj nad petdeset članov. Za predsednika občnega zbora je bil izvoljen Dušan Jakomin. Daljše uvodno poročilo je imel predsednik Zorko Harej.

V poročilu je nakazal nekatera načelna izhodišča, po katerih se ravna Zveza pri svojem delovanju, programiranju in svojih odločitvah. Predstavil je glavne programske točke, kot sta obe zborovski reviji, jesenska revija za odrasle zборе in mladinska revija »Pesem mladim« spomladi ter božični koncert, ki ga zbor Zveze izvaja na Tržaškem in v Sloveniji. S področja pedagoškega delovanja je predsednik omenil tečaj za vodje mladinskih zborov jeseni in poletni seminar za zborovodje in pevce. Osvetlil je nato pomen Zveze in prikazal kulturno, versko in narodnostno poslanstvo zborov, ki delujejo v njenem okviru.

Nato je spregovoril podpredsednik Humbert Mamolo, ki je podal nekaj načelnih smernic v vodenju zborovstva in v delovanju Zveze, se ustavil pri vlogi zborovodje in na koncu podal finančni obračun za prejšnjo mandatno dobo.

Sledila so poročila posameznih zborov. Po dnevnem redu je bila nato razprava, na kateri je sodelovalo mnogo prisotnih z opombami, pripombami, dopolnili in pojasnili. Nato je predsednik, ki je tudi član nadzornega odbora, predlagal razrešnico, ki je bila soglasno sprejeta.

Po kratkem premoru so bile volitve v izvršni in nadzorni odbor. Po preštetju glasov je vodeči predsednik prebral imena izvoljenih: Zorko Harej, Tone Kostnapp, Bogdan Kralj, Humbert Mamolo, Glavko Petaros, Franc Pohajač in Ljuba Smotlak. V nadzorni odbor sta bila izvoljena Stanko Zorko in Aleksander Žerjal. Nov organ Zveze je širši odbor, ki ga sestavljajo predstavniki posameznih zborov in se bo sestajal ob pomembnejših pobudah te zborovske organizacije.

O tem, o organizaciji občnega zbora in o programu, ki naj bi ga pretresali na njem, je bilo govora na pripravljalnem sestanku, ki je bil v sredo 14. oktobra v Slomškovem domu v Bazovici in so se ga udeležili predstavniki v Zvezo vključenih zborov.

Koledar skupnih dejavnosti na Tržaškem

Cetrtek 5. novembra ob 18. uri v Barkovljah skupna maša za duhovniške poklice. Nedelja 8. novembra ob 16. uri v stolnici sv. Justa slovenska maša-zahvalnica. Maševal in pridigal bo g. škof Bellomi.

Nedelja 15. novembra v rojanski cerkvi ob 16. uri »Križev pot«. Oratorij za zbor, soliste in orkester.

Ponedeljek 16. novembra ob 17. uri slovenska maša v cerkvi sv. Marije Veličke (v okviru devetdnevne).

Sobota 21. novembra praznik Matere božje zdravja, ob 16. uri v cerkvi sv. Marije Veličke slovenska sv. maša.

Protest pokrajinskega tajništva SSK v Trstu

Tajništvo SSK je z zadovoljstvom sprejelo vest, da so slovenski prebivalci v tržaški pokrajini pri ljudskem štetju, ki je bilo predvideno za nedeljo 25. oktobra, sledili navodilom, naj vprašajo po slovenskih vpisnih polah in naj jih v slovenščini tudi napišejo. Zvedeli smo, da teh pol ni najti in da je marsikdo, ki želi izpolniti vpisno polo v slovenščini, ostal brez nje, da ne more opraviti svoje državljske dolžnosti v slovenskem jeziku, to je na način, ki mu je najbolj naraven in za kar ima pravico po italijanski ustavi.

Tajništvo SSK ostro protestira, ker niso pristojni uradi poskrbeli za zadostno število slovenskih vpisnih pol in odločno zahteva, da ti uradi nemudoma omogočijo vsem, ki to želijo, da dobijo pravočasno zadevne slovenske pole, da jih izpolnijo v slovenskem jeziku.

Prosek

V soboto 31. oktobra ob 17. uri bo na domačem pokopališču odkritje nagrobnega spomenika msgr. Francu Šibeniku, dolgoletnemu župniku na Proseku. Ob 18. uri pa bo v župnijski cerkvi sv. maša za pokojne duhovnike, ki so pastirovali na Proseku.

Šport

Olympia-Scarpoteca 1 : 3

Mladinci Olympie so v drugem prvenstvenem nastopu, po izenačenju in borbeni tekmi, klonili bolj izkušenemu nasprotniku. Tekma je bila na dobri tehnični ravni. Tako naši kot gostje so se do zadnjega borili za zmago; le v zadnjem setu, in to zares škoda, so plavi popustili. Dobro so branili igro, v napadu so se nekateri izkazali, vendar je obramba Scarpoteche bila vedno na mestu. Nasprotnik si je pridobil precej točk z močnimi in točnimi servisi. Hiba naših pa je bil prav servis. Če bodo še tega popravili, potem se lahko od olympijcev pričakuje mnogo več. Kljub porazu pa moramo pohvaliti vse igralce, saj so se res potrudili in dobro opravili svoje naloge. Prihodnja tekma bo v sredo 28. oktobra proti Libertas Go, mestnemu tekmeu.

V nedeljo 25. oktobra so se mladinci udeležili drugega mladinskega turnirja v Krminu. Udeležila sta se ga še Libertas (Go) in domača ekipa. Naši fantje so si brez večjih težav priborili prvo mesto na lestevici. Najprej so premagali Libertas z rezultatom 2:1, nato pa so odpravili še domačo ekipo z 2:0. Turnir je bil za Olympijce dobrodošel, saj le s tekmami si lahko pridobijo izkušnost in uigranost, ki jima bosta služila v nadaljevanju prvenstva.

Francè Dolinar, Rim

Cirilmetodijska okrožnica Leona XIII. (1880) (16)

Zahvalno romanje katoliških Slovanov leta 1881 v Rim

TEMELJ BODOČIM PAPEŠKIM DOKUMENTOM

Z »Grande munus« je Leon XIII. postavil temelje za vse prihodnje papeške dokumente s cirilmetodijsko vsebino. Na encikliko s 30. septembra 1880 se sklicuje Pij XI. v okrožnici »Quod S. Cyrillum Thesalonicensium« leta 1927 ob 1100-letnici Cirilovega rojstva, Pij XII. v pismu kardinalu Tisserant za prvo stoletnico Slomškove Bratovščine sv. Cirila in Metoda »feliciter in Slovenia constituta«, »Catholicos novimus« leta 1951 (do tega dokumenta ne bi prišlo, če se za tako proslavitev ne bi

zavzela pater Prešeren in msgr. Jože Zabar), Janec XXIII. v enciklici »Magnifici eventus« leta 1963 za 1100-letnico prihoda sv. Cirila in Metoda v slovanski apostolat.

Ko je leta 1935 Pij XI. sprejel v spomin na 1050-letnico Metodove smrti v avdienco 600 slovanskih duhovnikov in bogoslovcev, predvsem študentov v Rimu, je spričo teh zastopnikov vseh slovanskih narodov, tudi Rusov, zavzel vzkliknil, da »vidi veliko videnje: vse slovanske narode v enem ovčnjaku in pod enim pastirjem«. Odmev Leonovih upov. Ta sprejem je vodilno pripravil p. Prešeren, tedanjí slovanski asistent jezuitskega generala.

Datum 5. julija 1881 nosi tudi apostolsko pismo »Ex hac augusta«, ki je ustanovilo redno cerkveno hierarhijo v Bosni in Hercegovini. Tudi v uvodu tega pisma Leon XIII. ni opustil izraziti svojih čustev do Slovanov, še bolj jih je, ko je 4. avgusta istega leta v konzistoriju naznanil vzpostavi

vitev hierarhije v Bosni in Hercegovini; tedaj je izrazil svoje upanje, da bo s tem odlokom »med slovanskimi ljudstvi, ki ljubijo luč, po priprošnji njih apostolov in zaščitnikov sv. Cirila in Metoda Kristuso va vera vzrasla v večji rasti«.

STROSSMAYER — RAZOČARAN

Ustanovitev posebne bosensko-hercegovske cerkvene pokrajine ni bila po željah Strossmayerja. Njegova teza je bila: »I naša posestrima Bosna ponosna« spada pod zagrebško nadškofijo, ki si jo je djakovski škof predstavljal kot stožer cerkvene organizacije »na jugu našem«. Ljubše mu je bilo, da ostane pri dosednji uredbi kot pa, da bi se ustanovila ločena bosensko-hercegovska metropolija, da tedaj »i nadalje vrhovna uprava crkve u Bosni u Rimu ostanee«; toda dunajska in budimpeštanska vlada sta mislili, da se uredi cerkvene razmere po mejah od njiju skupno

upravljanje okupirane Bosne in Hercegovine.

V encikliki »Grande munus« in slovanskemu govoru predhodnih posegov Strossmayerjevih je razvidno, da je on trdno upal, da bo uvedba slovanskega bogoslužnega jezika v slovanskih deželah v kratkem resnica. Ko je okrožnica izšla, je bil v svojem upanju potrjen. Svoje upanje je snoval na sklepanju: ako papež ukaže čiščenje sv. Cirila in Metoda za vesoljno Cerkev, bo tudi njuni sveti zapuščini dal popolno priznanje (pismo Račkemu 1. avgusta 1880). Toda že poleti 1882 je Leon XIII. naredil umik v vprašanju slovanskega bogoslužnega jezika pod pritiskom cesarja Franca Jožefa, ki je zagrozil, da sicer formalno prizna okupacijo Rima in uradno obišče kralja. Rimska kurija je prepovedala kakršna koli prizadevanja.

Svoje grenko razočaranje, tudi nad pa-

(Drugič naprej)

OBVESTILA

Drugi koncert v vrsti nedeljskih matinej v organizaciji glasbenega društva »R. Lipizer« bo v goriškem Avditoriju v nedeljo 1. novembra ob 11. uri. Nastopila bosta violinist Rok Klopčič in pianistka Nada Oman.

Za Vse svete bo sv. maša v Bazovici ob 14.30 za vso župnijo (Bazovica, Gropada in Padriče). Po maši se gre na pokopališče, kjer bo blagoslov grobov.

V Društvu slov. izobražencev v Trstu bo ponedeljkov večer 2. novembra posvečen liku pred kratkim umrlega prevajalca Ferdinanda Kolednika. Govoril bo prof. Martin Jevnikar. Začetek ob 20. uri.

Na pobudo Slovenske Vincencijeve konference v Trstu bo v četrtek 5. novembra ob 18. uri v župnijski cerkvi v Barkovljah sv. maša za poklice. Vabljeni vsi, ki jim je pri sreju kriza duhovnih poklicev v tržaški škofiji.

Bazovica obhaja hvaležnico vsako leto prvo nedeljo po Vseh svetih z mašo ob 10.30, z darovanjem poljskih pridelkov in z veselim srečanjem po večernicah v Slomškovem domu, kjer bo Pavle Križmančič prikazal diapozitive s potovanja po Češkem.

Sv. maša za Slovence iz Milana in okolice bo v nedeljo 8. novembra ob 16. uri v cerkvi sv. Tomaža v ul. Broletto. Vhod je iz ulice S. Tomaso 2.

DAROV

Za sklad Katoliškega glasa: družina Ušaj, Gorica 30.000; N. N. 2.000; N. N., Vrh 4.000 lir.

A. P., Gorica: za lačne po svetu 10.000 in za misijonarja J. Cukaleta 20.000 lir.

V spomin na Zdravka Rudolf: Matilda Mravle za gobavce 6.000; ista v spomin staršev za misijone 6.000 lir.

Ob prvi obletnici smrti Marije Devetak vd. Cotič: svakinja Anica iz Sovodenj za Katoliški glas in za katoliški tisk po 5.000 lir.

Zora Devetak, Tržič: za glasilo SSk Našo pot in za sklad Katoliškega glasa po 10.000 lir.

Za cerkev v Nabrežini: Manica, Marinka in Rožica v spomin pok. Bernarde Terčon 30.000 lir.

V spomin na pok. Jožefa Markuža darujeta dr. Jože in Zora Škerk za Goriško Mohorjevo družbo 50.000 lir.

Za cerkev v Nabrežini: N. N. ob pogrebu slikarja Antona Miheliča (v Bocnu) 20.000; v spomin pok. Jožefa Markuža sin in hči z družino 20.000; družina Stepančič 5.000; N. N. 10.000; Špan 2.000; Garrett 3.000; Marica Šček 40.000; Savli 10.000; Drašček 10.000; J. Paula 10.000; Caharija 5.000; Rebula 5.000 lir.

Namesto cvetja na grob Jožefa Markuže: za poimenovanje osnovne šole v Mavhinjah po Josipu Murnu Ana Okretič, Angela Krebelj in Norma Okretič po 10.000; družina Legiša, Mavhinje 30.000; Lucija Legiša 5.000, Anamarija Durnik 5.000, osnovnošolski otroci in učno osebje v Mavhinjah 50.000; za Pastirčka osnovnošolski otroci in učno osebje v Devinu-Sesljanu 61.500 lir.

Za postavitev kapelice v Cerovljah: cerkvene pevke iz Mavhinj v počastitev spomina očeta dr. J. Markuže 55.000 lir.

Za orgle v cerkvi v Bazovici: ob poroki Milene Cufar in Marija Nabergoj 49.500; v spomin Marije Bubnič 7.000; Anica Pelan 10.000; Ferfoglia 7.000; Marta Mužina v spomin mame Angele 5.000; Pečar iz Gropade 10.000; v spomin Marije Žagar Vodopivec 7.000; Marija Ražem 10.000; Silvestra Kraljeva 10.000; Zorka Ražem 10.000; Ida Grgič ob smrti moža Jožeta 15.000; družina Grgič ob smrti mame Tone 20.000; N. N., Trst 50.000; družina Schilirò-Marc, ko se vrača v Rim 30.000; Pierina v spomin pok. Angela Žagar 10.000; Marija Franko v spomin staršev 7.000; N. N. 10.000 lir.

Za Slomškov dom v Bazovici: družina Rismondo v spomin pok. mame Silvestre 30.000; Marija Stefanova 9.000; hči Marta v spomin na mamo Angelo 10.000 lir.

Za Slov. pastoralno središče v Trstu: N. N. 50.000; N. N. 100.000; N. N. 100.000 lir.

Za kapelo p. Leopolda pri Domju: Evelina Pahor, Trst v počastitev spomina Jožeta Markuže, očeta dr. Jožeta 30.000; N. N., Trst 20.000; M. K. 100.000 lir.

Za cerkev v Ricmanjih: Albina Berdon, Ricmanje 10.000; Marija Senica 10.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Žalostne številke

V letu 1980 je število splavov v naši deželi poraslo za 31 odstotkov. V letu 1979 jih je bilo 3.940, v letu 1980 pa že 5.163: 14 splavov na dan! (Da ne omenjamo tistih, ki jih ni mogoče spraviti v skupen seznam.) Če primerjamo število rojenih s številom splavov, pride na vsaki dve rojstvi po en splav. Kako je v tem oziru med našimi ljudmi?

Radio Trst A

Sporod od 1. do 7. novembra 1981

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 10.00 Poslušali boste. 10.30 Nediški zvon. 11.00 Mladinski oder: »Vanček in tatkovni šulni«. 11.30 Nabožna glasba. 12.00 Narodnostni trenutek. 14.10 Na goriškem valu. 15.00 »Brez meja«, igra; šport in glasba ter prenosi z naših kulturnih prireditev.

Ponedeljek: 8.10 Gospodarska problematika. 9.30 Kramljanje. 10.10 Koncert. 11.30 Izbrani listi. 12.00 Kulturni dogodki; zasebna slovenščina v 17. stol. 13.20 Primorska poje v Trbižu. 14.10 Otroški kotiček: Tik-tak. 14.30 C. Sgorlon: »Veter v vinogradu«. 15.00 V svetu športa in glasbe. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Tenorist C. Cossutta. 18.00 Pesniške podobe in usode.

Torek: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 10.10 Koncert. 11.30 Izbrani listi. 12.00 Kulturno pismo. 14.10 Gojenci GM. 15.10 Naš jezik. 15.15 Glasbeni magazin. 16.00 Slovenci v miljskem okolišu. 17.00 Tržaški moški zbor »Val Rosandra«; klavirska glasba Ivana Grbca in Vasilija Mirka. 18.00 A. Bressan: »Izmisliti si otok«, radijska igra.

Sreda: 8.10 Almanah. 9.30 Naš otrok. 10.10 Koncert. 11.30 Izbrani listi. 12.00 Pod Matajurjan. 13.20 Dekliški zbor »Igo Gruden« iz Nabrežine. 14.10 Otroški kotiček: S knjižne police. 14.30 Pasternak: Doktor Živago. 16.00 Sto let telovadbe. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Pianist Boris Stakul; Primorska poje v Trbižu. 18.00 Slovenska literatura v Italiji. 18.15 Glasovi iz preteklosti.

Četrtek: 8.10 Živozeleno. 9.30 Psihološki utrinki. 10.10 Koncert. 11.30 Izbrani listi. 12.00 Od Milj do Devina. 14.10 Otroški kotiček: Vse najboljše, Ostržek. 14.30 Izbrali smo za vas. 14.55 Naš jezik. 15.00 Jugoslovanski izvajalci. 16.00 Primorska duhovščina pod fašizmom. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Četrtekova srečanja. 18.40 Sodobne slovenske novele.

Petek: 8.10 Dvanajst let strategije napačnosti v Italiji. 9.30 Svet se vrti počasi. 10.10 Koncert. 11.30 Izbrani listi. 12.00 Na goriškem valu. 13.20 Četrtekova srečanja. 14.10 Otroški kotiček: Kje je napaka? 14.30 Pasternak: Doktor Živago. 15.00 Film in filmska glasba. 16.00 Cvetje hvaležno odklanja-

mo. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Ensemble di Venezia; slovenske ljudske pesmi. 18.00 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.10 Tudi starost je lahko lepa. 9.30 Jaz ženska. 10.10 Koncert. 11.30 Izbrani listi. 12.00 Glasnik Kanalske doline. 14.10 Mladi pisci. 14.30 Poslušali boste. 14.55 Naš jezik. 15.00 Začnimo s črko »A«. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Med dvema ognjema. 18.45 Vera in naš čas.

Za misijone: Iva Ščuka v spomin svoje mame Terezije Bucik 30.000; Neva Fonžari 100.000; N. N., Barkovlje 20.000; N. N. v spomin pok. Eme Furlan 10.000; družina Kralj, Padriče namesto cvetja na grob

Amalije in Antonije Grgič 10.000; nečaki Zivic, Komar, Mervič, Čok, Blokar v spomin tete Marije Abram-Zivic namesto cvetja na grob 110.000; družina N. N. 50.000 lir.

Za lačne po svetu: družina Scharf, Nabrežina v spomin slikarja Toneta Miheliča 10.000 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 300 lir, osmrtnice 250 lir, k temu dodati 15 % davek IVA.

Odgovorni urednik: *msgr. Franc Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

ZAHVALA

Ob izgubi dragega očeta in deda

Jožeta Markuže

se iskreno zahvaljujemo za izraženo sočutje. Posebna zahvala gg. duhovnikom, škofu, vikarju msgr. Oskarju Simčiču in drugim somašnikom, g. župniku za pogrebne obrede, cerkvenim pevkam, vsem, ki so se rajnega spomnili in ga spremlili k zadnjemu počitku. Posebna zahvala darovalcem cvetja in v dobre namene.

Užaloščeni sin duhovnik Jože in sestra Silvana z družino

Nabrežina - Mavhinje, 26. oktobra 1981

KMEČKA BANKA

Ustanovljena leta 1909

GORICA

Korzo Verdi, 51

Telefon: 84206 - 84207 - 85383

Telefon menjalnice; 83909

Telex 460412 AGRBAN

VSE BANČNE USLUGE MENJALNICA

RAZPOLAGAMO Z VARNOSTNIMI SKRINJICAMI

57. Svetovni dan varčevanja

31. oktobra 1981

VARČEVALCI:

slovenski denarni zavodi na Goriškem in Tržaškem
vas vabijo in vam nudijo najboljše pogoje

● Kmečka banka - Gorica

● Kmečka in obrtna posojilnica in hranilnica - Sovodnje

● Kmečka in obrtna posojilnica in hranilnica - Doberdob

● Kmečka in obrtna posojilnica in hranilnica - Nabrežina

● Hranilnica in posojilnica - Opčine

● Banca di Credito di Trieste
Tržaška kreditna banka s.p.a. - Trst